

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD – 4111-001-04/13
K/13/005/LGD

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

K/13/005/LGD – Realizacja wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych w wyniku kontroli nr P/11/092 pn. „Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ich współdziałanie z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie”.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku.

Kontroler

Katarzyna Juchniewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84842 z 26 marca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego w Człuchowie ul. Koszalińska 3, 77-300 Człuchów (dalej: „Zespół”).

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Elżbieta Gomułka, Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego w Człuchowie (dalej: „Dyrektor Zespołu”).

(dowód: akta kontroli str.3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ rzetelność i terminowość odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne oraz sposób realizacji przez Dyrektora Zespołu wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wyniku kontroli nr P/11/092 pn. „Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ich współdziałanie z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie”.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Podstawą oceny pozytywnej jest w szczególności podjęcie działań, które zapewniły:

- zatrudnienie na stanowisku opiekuna dziecięcego osoby posiadającej wymagane kwalifikacje;
- egzekwowanie od powiatowych centrów pomocy rodzinie załączania aktualnych wywiadów środowiskowych;
- realizację obowiązku przeprowadzania wywiadu środowiskowego;
- uzupełnienie druku indywidualnego planu pracy z dzieckiem poprzez uszczegółowienie sposobu jego modyfikacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne dotyczące kontroli nr P/11/092

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła w Zespole w okresie od 2 maja do 30 czerwca 2011 r. kontrolę funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ich współdziałanie z innymi instytucjami na rzecz powrotu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

dzieci do wychowania w rodzinie. W związku z ww. kontrolą Najwyższa Izba Kontroli przekazała 29 lipca 2011 r. Dyrektorowi Zespołu wystąpienie pokontrolne. W wystąpieniu, które wpłynęło do Zespołu 4 sierpnia 2011 r., zostały zawarte wnioski pokontrolne o:

- 1) podjęcie niezbędnych działań w celu zatrudnienia na stanowisku opiekuna dziecięcego osoby posiadającej wymagane kwalifikacje;
- 2) podjęcie działań zmierzających do egzekwowania od powiatowych centrów pomocy rodzinie załączania aktualnych wywiadów środowiskowych;
- 3) podjęcie działań mających na celu realizację obowiązku aktualizacji wywiadów środowiskowych;
- 4) podjęcie działań w celu rzetelnego ustalania kosztów utrzymania dziecka w Zespole;
- 5) uzupełnienie druku indywidualnego planu pracy poprzez uszczegółowienie sposobu jego modyfikacji oraz wskazywanie w tym druku osób sporządzających i podpisywanie go przez te osoby.

(dowód: akta kontroli str. 5-11)

W dniu 10 sierpnia 2011 r. Dyrektor Zespołu poinformował NIK o sposobie wykonania wniosków i działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, które polegały na:

- 1) złożeniu oferty do Powiatowego Urzędu Pracy w celu zatrudnienia na stanowisku opiekuna dziecięcego osoby posiadającej wymagane kwalifikacje.
- 2) skierowaniu pisma do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Czulchowie z prośbą o egzekwowanie od powiatowych centrów pomocy rodzinie z innych powiatów spełniania wymogu dotyczącego załączania aktualnych wywiadów, a w odniesieniu do dzieci z powiatu czulchowskiego egzekwowanie tego obowiązku od ośrodków pomocy społecznej.
- 3) skierowaniu pisma do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Czulchowie z prośbą o egzekwowanie aktualizacji wywiadów środowiskowych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² oraz zobowiązaniu pracownika socjalnego Zespołu do monitorowania aktualizacji wywiadów poprzez bezpośrednie lub telefoniczne kontaktowanie się z pracownikami ośrodków pomocy społecznej właściwych w odniesieniu do konkretnych wychowanków placówki.
- 4) skierowaniu pisma do Powiatowego Ośrodka Edukacji Kultury Sportu i Turystyki, prowadzącego obsługę finansowo-księgową Zespołu, z prośbą o rzetelne naliczanie kosztów utrzymania dziecka w Zespole, zgodnie z art. 6 pkt 15 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 5) dokonaniu zmiany druku Diagnozy Indywidualnego Planu Pracy z Dzieckiem poprzez poszerzenie punktu dotyczącego modyfikacji w poszczególnych obszarach adekwatnych do planu oraz ujęcia osoby sporządzającej plan oraz jego modyfikację a także zatwierdzenie do realizacji przez dyrektora placówki.

(dowód: akta kontroli str. 12-27)

Pismo z powyższą informacją do Delegatury NIK w Gdańsku wysłano 11 sierpnia 2011 r. tj. w terminie określonym w wystąpieniu pokontrolnym. Było to zgodne z art. 62 ustawy o NIK³.

(dowód: akta kontroli str.5-27)

² Dz. U. z 2013, poz. 182

³ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.), zwana dalej „ustawą o NIK”.

Przekazane NIK informacje odpowiadały stanowi faktycznemu. Ustalenia dotyczące działań podjętych w celu realizacji wniosków opisano poniżej.

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ rzetelność i terminowość udzielenia przez Dyrektora Zespołu odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne przekazane w wyniku kontroli nr P/11/092.

2. Wykonanie wniosków pokontrolnych

2.1. Wniosek pokontrolny o podjęcie niezbędnych działań w celu zatrudnienia na stanowisku opiekuna dziecięcego osoby posiadającej wymagane kwalifikacje.

Opis stanu faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

W dniu 8 sierpnia 2011 r. Dyrektor Zespołu złożyła ofertę do Powiatowego Urzędu Pracy w Czulachowie dotyczącą zatrudnienia w placówce opiekuna dziecięcego. W tym samym dniu zobowiązała pisemnie pracownika zatrudnionego na stanowisku opiekuna dziecięcego do uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w terminie do końca 2012 r.. W wyznaczonym okresie pracownik poinformował o ukończeniu kursu pedagogicznego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz o bezskutecznym poszukiwaniu możliwości uczestnictwa w kursie dla opiekunów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W związku z niespełnianiem wymogów kwalifikacji zawodowych, 2 stycznia 2013 r. zawarte zostało porozumienie zmieniające warunki pracy ww. pracownika w zakresie rodzaju wykonywanej pracy – umowę zawarto na czas określony (od 1 kwietnia do 31 grudnia 2013 r.) na stanowisku robotnik gospodarczy

Z dniem 1 kwietnia 2013 r. na stanowisku opiekun dziecięcy zatrudniono osobę posiadającą wykształcenie wyższe pedagogiczne o specjalności pedagoga opiekuńczo-wychowawcza, tj. zgodnie z przepisem art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁵.

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 28-34)

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wniosek pokontrolny o podjęcie działań zmierzających do egzekwowania od powiatowych centrów pomocy rodzinie załączania aktualnych wywiadów środowiskowych.

Opis stanu faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

W dniu 4 sierpnia 2011 r. skierowano pismo do Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Czulachowie z prośbą o egzekwowanie od powiatowych centrów

⁴ Podobnie jak przy ocenie ogólnej, Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.

pomocy rodzinie z innych powiatów wymogu dotyczącego załączania aktualnych wywiadów, a w odniesieniu do dzieci z powiatu człuchowskiego egzekwowanie tego obowiązku od ośrodków pomocy społecznej⁶.

(dowód: akta kontroli str. 12-27)

W zbadanej dokumentacji dotyczącej grupy 16 dzieci (pochodzących z ośmiu rodzin) przyjętych do Zespołu od września do grudnia 2011 r., stwierdzono tylko jeden przypadek sporządzenia wywiadu po upływie 57 dni od daty przybycia dziecka do Zespołu, w 5 przypadkach wywiady przeprowadzono przed przybyciem dziecka do Zespołu, a w 2 przypadkach w terminie do 14 dni po przybyciu dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 97, 101)

Aktualnie obowiązujący stan prawny (od 1 stycznia 2012 r.) nie zawiera regulacji zobowiązujących do przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych w związku z kierowaniem i pobytem dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że aby realizować zadania placówki, w tym takie jak sporządzanie diagnozy, opracowanie planu pomocy dziecku, niezbędne jest pozyskanie danych o rodzinie. Odbywa się to m.in. w formie: wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji (otrzymywanych z ośrodka pomocy społecznej informacji o rodzinie), osobistych wizyt pracownika socjalnego Zespołu lub wychowawcy dziecka (za zgodą rodziny), osobistych rozmów z członkami rodziny na terenie placówki.

(dowód: akta kontroli str. 92-93)

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Wniosek pokontrolny o podjęcie działań mających na celu realizację obowiązku aktualizacji wywiadu środowiskowego.

*Opis stanu
faktycznego*

Wniosek został zrealizowany.

W dniu 4 sierpnia 2011 r. Dyrektor Zespołu skierował prośbę do Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie o egzekwowanie od powiatowych centrów pomocy rodzinie z innych powiatów aktualizacji wywiadów środowiskowych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, a w odniesieniu do dzieci z powiatu człuchowskiego egzekwowanie tego obowiązku od ośrodków pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 12-27)

Obowiązek aktualizowania wywiadu środowiskowego w przypadku dzieci skierowanych do ośrodków opiekuńczo-wychowawczych istniał tylko do końca 2011 r.

Na podstawie badanej próby dokumentacji dzieci przebywających w Zespole, dla których w okresie wrzesień – grudzień 2011 r. upływał termin aktualizacji wywiadu, stwierdzono że we wszystkich przypadkach, wywiady te zostały zaktualizowane bądź zwrócono się z prośbą o przekazanie aktualizacji wywiadów.

⁶ Zgodnie z § 19 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W jednym przypadku nie dokonano aktualizacji ze względu na rozwiązanie rodziny zastępczej z której pochodziło dziecko. W pięciu przypadkach termin aktualizacji wywiadu przypadał po lub w trakcie usamodzielniania dziecka. W czterech przypadkach wywiady zostały zaktualizowane w okresie sześciu miesięcy od poprzedniego wywiadu lub jego aktualizacji.

(dowód: akta kontroli str. 98-100)

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.4 Wniosek pokontrolny o podjęcie działań w celu rzetelnego ustalania kosztów utrzymania dziecka w Zespole.

*Opis stanu
faktycznego*

Wniosek został zrealizowany.

Obsługę finansowo-księgową Zespołu wykonywał zewnętrzny podmiot – Powiatowy Ośrodek Edukacji Kultury Sportu i Turystyki. 9 sierpnia 2011 r. Dyrektor Zespołu skierował pismo do ww. jednostki z prośbą o naliczanie kosztów utrzymania dziecka w Zespole w sposób zgodny z art. 6 pkt. 15 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 12-27)

Pomimo podjętych przez Zespół działań, podczas niniejszej kontroli stwierdzono, że ustalenie kwoty związanej z utrzymaniem dziecka na rok 2012 i 2013 nastąpiło z pominięciem zasad zawartych w aktualnie obowiązujących przepisach. Kwoty naliczone przez Zespół na lata 2012 i 2013 zostały obliczone na podstawie poniesionych przez Zespół kosztów utrzymania, co było niezgodne z zapisem art. 196 ust. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl których podstawę stanowi kwota średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na działalność placówki. Tym samym, ogłoszone w Zarządzeniu Starosty koszty na rok 2012 były niższe o 87,87 zł, zaś na rok 2013 niższe o 389,06 zł od kwot jakie powinny zostać wyliczone zgodnie z art. 196 ust. 1 powyższej ustawy, tj. z uwzględnieniem poniesionych w ubiegłych latach wydatków na utrzymanie dzieci w Zespole.

(dowód: akta kontroli str. 92-96, 111)

Dyrektor Zespołu poinformowała Główną Księgową Powiatowego Ośrodka Edukacji Kultury Sportu i Turystyki, prowadzącego obsługę finansowo-księgową Zespołu, iż w art. 196 ust. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest mowa o kwocie rocznych wydatków na działalność placówki, wynikającej z poprzedniego roku kalendarzowego i poprosiła o zastosowanie się do obowiązujących przepisów.

(dowód: akta kontroli str. 92-96, 108)

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5. Wniosek pokontrolny o uzupełnienie druku indywidualnego planu pracy poprzez uszczegółowienie sposobu jego modyfikacji oraz wskazanie w tym druku osób sporządzających i podpisywanie go przez te osoby.

*Opis stanu
faktycznego*

Wniosek został zrealizowany.

W dniu 21 czerwca 2011 r. na posiedzeniu Zespołu Wychowawczego dokonano modyfikacji druku Diagnostyki i Indywidualnego Planu Pracy z Dzieckiem. W zaktualizowanym druku rozszerzony punkt dotyczący modyfikacji w poszczególnych obszarach adekwatnych do planu oraz wskazano osoby sporządzające plan oraz modyfikację i zatwierdzenie do realizacji przez Dyrektora Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.12-27)

Poddane badaniu indywidualne plany pracy z dzieckiem sporządzane były na zmodyfikowanych drukach. Wszystkie zbadane egzemplarze zawierały komplet podpisów osób sporządzających modyfikację, tj. wychowawcy grupy, pedagoga, psychologa oraz Dyrektora Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.12-27)

W działalności Zespołu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykonania wniosków pokontrolnych i działania podjęte w celu realizacji wniosków sformułowanych przez NIK w wyniku kontroli nr P/11/092.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk, 20 maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler
Katarzyna Juchniewicz
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

